

ශී ලංකා පුජාතාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව

_____

මානව හිමිකම් සංවිධානය (සංස්ථාගත කිරීමේ)

මානව හිමිකම් සංවිධානය සංස්ථාගත කිරීම සඳහා වූ පනත් කෙටුම්පතකි.

_____

වන්නි දිස්තුික් පාර්ලිමේන්තු මන්තුී ගරු හුනයිස් ෆාරුක් මහතා විසින් 2013 ඔක්තෝබර් මස 09 වන දින ඉදිරිපත් කරන ලදී.

(ගැසට් පතුයේ පළ කළේ 2013 සැප්තැම්බර් මස 30 වන දින)

මුදුණය කිරීමට පාර්ලිමේන්තුව විසින් නියෝග කරන ලදී.

[271 වන පනත් කෙටුම්පත]

ශී ලංකා රජයේ මුදුණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුදුණය කරන ලදී. කොළඹ 5, රජයේ පුකාශන කාර්යාංශයෙන් මිළදී ලබාගත හැකිය.

මානව හිමිකම් සංවිධානය සංස්ථාගත කිරීම සඳහා වූ පනතකි.

"මානව හිමිකම් සංවිධානය" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන හා සඳහන් පූර්විකාව. කරනු ලබන සංවිධානයක් එකී පදනමේ සාමාජිකයන් එකඟ වූ රීතිවලට අනුව එකී සංවිධානයට සම්බන්ධ සියලු කරුණු එලදායී ලෙස කිුියාත්මක කිරීමේ හා කරගෙන යාමේ කාර්යය සඳහා 5 මෙතෙක් කල් අංක 10, මස්ජිද් පටුමග, ගාලුපාර,කොළඹ 3 හි පිහිටුවා තිබූ ගෙයින් ද:

එකී පදනම පිහිටුවනු ලැබුවේ යම් පරමාර්ථ සහ කාරණා සඳහා ද ඒ පරමාර්ථ සහ කාරණා මෙතෙක් කල් එකී පදනම විසින් සාර්ථක ලෙස කි්යාත්මක කර සහ ඉටුකර ඇති හෙයින් ද, එකී 10 සංවිධානය සංස්ථාගත කරන ලෙස ඉල්ලා ඇති බැවින් ද, ඒ ඉල්ලීම ඉටු කිරීම මහජන පිණිස වන හෙයින් ද:

ශී ලංකා පුජාතාන්තුික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ :—

- 1. මේ පනත 2013 අංක දරන මානව හිමිකම් සංවිධානය ලුහුඩු නාමය. 15 (සංස්ථාගත කිරීමේ) පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.
- 2. මේ පනත කියාත්මකවීම ආරම්භ වන දින සිට හා ඉන් පසුව මානව හිමිකම් (මෙහි මින් මතු "සංවිධානය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) මානව සංස්ථාගත හිමිකම් සංවිධානයේ දැනට සාමාජිකයන්ව සිටින තැනැත්තන් සහ මෙයින් පිහිටුවනු ලබන සංස්ථාවට සාමාජිකයන් වශයෙන් මින්මතු පයස්ථාව" යනුවෙන් කරනු ලබන තැනැත්තන් (මෙහි මින්මතු "සංස්ථාව" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) මානව හිමිකම් සංවිධානය යන නාමය සහ අභිධානය යටතේ අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් ඇති සංස්ථාවක් විය යුතු අතර, ඒ නාමයෙන් ඒ සංස්ථාව විසින් ද, ඊට විරුද්ධව ද නඩු පවරනු ලැබිය හැකි ය. තව ද පොදු මුදාවක් තබා ගැනීමේ ද, එය පාවිච්චි කිරීමේ ද, ස්වකීය අභිමතය පරිදි එය වෙනස් කිරීමේ ද, පූර්ණ බලය සහ අධිකාරය ඊට ඇත්තේ ය.
  - 3. සංවිධානය සංස්ථාපනය කරනු ලබන්නේ යම් පොදු පරමාර්ථ සංස්ථාවේ සඳහා ද, ඒ පරමාර්ථ පහත දැක්වෙන පරිදි විය යුතු යයි මෙයින් පොදු පුකාශ කරනු ලැබේ :—

2—PL 007591 — 75 (2013/09)

- (අ) මානව අයිතිවාසිකම්, මානව ශාස්තු හා මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම හා දැනුවත් කිරීම ;
- (ආ) මානව ශාස්තු කටයුතු කීඩා හා සමාජ සේවා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් අනුගුහ දැක්වීම හා අනුබල දීම ;
- (ඇ) ස්වභාවික විපත්වල සහ නොහොබිනා මිනිස් කියාකාරකම් 5 නිසා විපතට පත් වූ අය වෙනුවෙන් විවිධ සේවාවන් සැලයීමට මැදිහත් වීම ;
  - (ඇ) ජාතික හා අන්තර් ජාතික වශයෙන් ද ආගමික සමාජයීය හා සංස්කෘතික වශයෙන් ද වැදගත් අවස්ථාවල විවිධ උත්සව, වැඩමුළු හා සාකච්ඡා පැවැත්වීම ;

10

20

- (ඉ) නායකත්ව පුහුණු වැඩසටහන් කියාත්මක කිරීම ;
- (ඊ) අඩු ආදායම්ලාභී හා දිළිඳු ජනතාවට විවිධ සේවාවන් සැපයීම ;
- (උ) සියලු ජාතීන් නියෝජනය වන පරිදි සර්ව ආගමික 15 පූජකතුමන්ලාගේ මග පෙන්වීම යටතේ වූ අනුශාසක මණ්ඩලයක් පවත්වාගෙන යාම ;
  - (ඌ) පුස්තකාල පිහිටුවා පවත්වාගෙන යාම, පොත් පත් සඟරා, සමරු කලාප, වාරසඟරා, කැසට් පටි, සංයුක්ත තැටි, මෘදුකාංග ආදියට දායක වීම සහ ඒවා නිකුත් කිරීම සහ සංස්ථාවේ පරමාර්ථ ඉටු කිරීම සඳහා යෝගා වෙතැයි සලකනු ලබන වෙනත් සේවා සැලසීම ;
    - (එ) සංස්ථාවේ පරමාර්ථවලට සමාන පරමාර්ථ ඇත්තා වූ යම් දේශීය හෝ විදේශීය ආයතන හෝ සංවිධාන සමග සහයෝගයෙන් කිුයා කිරීම ; සහ
- 25 (ඒ) ඉහත සඳහන් පරමාර්ථ හෝ ඉන් කීපයක් හෝ මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට අවශා හිතකර හෝ ආනුෂංගික හෝ විය හැකි වෙනත් සියලු දේ කිරීම.
- 4. (1) සංස්ථාවේ කටයුතු කළමනාකරණය කිරීම, පාලනය කිරීම සංස්ථාවේ සහ පරිපාලනය කිරීම, මේ පනතේ අනෙකුත් විධිවිධානවලට සහ කටයුතු 30 සංස්ථාවේ තත්කාලයේ පවත්නා රීතිවලට යටත් ව සහ එම රීතිවලට කළමනාකරණය අනුකූලව තෝරා පත්කර ගනු ලබන නිලධරයන්ගෙන් හා වෙනත් ^{කිරීම.} තැනැත්තන්ගෙන් සමන්විත වූ (මෙහි මින්මතු ''මණ්ඩලය'' යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) අධාක්ෂ මණ්ඩලය වෙත පැවරෙන්නේ ය.

(2) මේ පනත කිුිිියාත්මක වීම ආරම්භ වන දිනයට පෙරාතුවම වූ දිනයේ දී පදනමේ අධාක්ෂ මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් වශයෙන් ධුර දැරුවා වූ සාමාජිකයන් සංස්ථාවේ පුථම මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

5. මේ පනතේ සහ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධානවලට සංස්ථාවේ යටත්ව, බැංකු ගිණුම් විවෘත කිරීමේ, පවත්වාගෙන යාමේ සහ සාමානා වැසීමේ ද, ඇප ඇතිව හෝ නැතිව මුදල් ණයට ගැනීමේ හෝ ^{බලතල.} ලබා ගැනීමේ ද, පුදාන හෝ පරිතාහාග භාර ගැනීමේ හෝ එකතු කිරීමේ ද ස්වකීය අරමුදල් ආයෝජනය කිරීමේ ද සංස්ථාව විසින් 10 දරනු ලබන යම් ඉඩමක යම් ගොඩනැගිල්ලක් හෝ නිර්මාණයන් ඉදි කිරීමේ ද සංස්ථාවේ පරමාර්ථ කිුයාත්මක කිරීම සඳහා අවශා නිලධරයන් සහ සේවකයන් සේවයට ගැනීමේ සේවයෙහි නියුක්ත කිරීමේ සහ සේවයෙන් පහකිරීමේ ද බලය ඇතුළුව සංස්ථාවේ පරමාර්ථ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශා හෝ යෝගා කවර වූ හෝ 15 සියලු කියා කාරණා සහ දේ ඉටු කිරීමේ සහ කියාත්මක කිරීමේ බලය සංස්ථාවට ඇත්තේ ය.

6. (1) පහත දැක්වෙන සියලු කාරණා සඳහා හෝ ඉන් කිසිවක් සංස්ථාවේ රීති. සඳහා මේ පනතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධානවලට අනනුකූල නොවන රීති සංස්ථාවේ යම් මහා සභා රැස්වීමක දී ඊට 20 පැමිණ ඡන්දය දෙන සාමාජිකයන්ගෙන් තුනෙන් දෙකකට නොඅඩු බහුතර ඡන්දයෙන් කලින් කල සංස්ථාව විසින් සෑදීම නීතාානුකූල වන්නේ ය.

- (අ) සාමාජිකයන් වර්ග කිරීම, එක් එක් පන්තියට අයත් සාමාජිකයන් විසින් ගෙවිය යුතු ගාස්තු, ඔවුන් ඇතුළත් 25 කර ගැනීම, ඔවුන් ඉවත් කිරීම හෝ නෙරපීම හෝ ඔවුන්ගේ ඉල්ලා අස්වීම සහ සාමාජික නාම ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාම ;
- (ආ) මණ්ඩලයේ ධූර දරන්නන් තෝරා පත්කර ගැනීම, සභාවේ නිලධරයන්ගේ ඉල්ලා අස්වීම හෝ ඔවුන් ධුරයෙන් ඉවත් කිරීම හෝ ධුර අත් හැරීම සහ සභාවේ ධුර දරන්නන්ගේ 30 බලතල, කාර්ය, සහ කර්තවා ;
  - (ඇ) සංස්ථාවේ විවිධ නිලධරයන්ගේ, නියෝජිතයන්ගේ සහ සේවකයන්ගේ බලතල, චර්යාව, කාර්ය සහ කර්තවා;

- (ඈ) මණ්ඩලයේ සංස්ථාවේ හෝ යම් අනුකාරක සභාවක රැස්වීම් සඳහා අවශා ගණපූරණය හා එම රැස්වීම්වල කටයුතු කරගෙන යා යුතු ආකාරය ද ඇතුළුව රැස්වීම් කැඳවීම සහ පැවැත්වීම පිළිබඳ කාර්ය පටිපාටිය ;
- 5 (ඉ) සංස්ථාවේ හා මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වය සඳහා සුදුසුකම් සහ නුසුදුසුකම් ; සහ
  - (ඊ) සංස්ථාවේ අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා සංස්ථාවේ දේපළ පරිපාලනය හා කළමනාකරණය කිරීම.
- (2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සංස්ථාව විසින් සාදන ලැබූ 10 යම් රීතියක් වෙනස් කිරීම, ඊට යමක් එකතු කිරීම, සංශෝධනය කිරීම හෝ පුතහාදිෂ්ඨ කිරීම, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ රීතියක් සාදන ලද ආකාරයට ම එවැනි ම රැස්වීමක දී කළ යුතු ය.
  - (3) මේ වගන්තිය යටතේ සාදන ලද රීතිවලට සෑම විට ම සංස්ථාවේ සාමාජිකයන් යටත් විය යුතු ය.
- (4) මේ පනත කිුියාත්මක වීම ආරම්භ වන දිනට පෙරාතුවම වූ දිනයේ දී බලාත්මක වූ මේ සංවිධානයේ රීති, මේ පනතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධානවලට අනනුකූලව නොවනතාක් දුරට, මේ වගන්තිය යටතේ සෑදූ රීති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.
- 7. විධායක අධාක්ෂක ජනරාල්වරයා හා අධාක්ෂ සම්බන්ධීකාරක සාකච්ඡා 20 හෝ පත් කරන ලද සාමාජික මහත්ම/මහත්මීන්හට රාජා ^{o} ාජා ^{o} ාර්ගයෙන් නොවන කටයුතු එනම්,

25

නිරාකරණය කර දීමට බලය පැවරීම.

- (අ) රාජා දෙපාර්තමේන්තුවලට ගොස් අදාළ නිළධාරීන් මුණගැසී යම් පුශ්නයක් නිරාකරණය කිරීමට ඇත්නම් එය ජනතා සුභසිද්ධිය තකා අදාළ පාර්ශවයේ නිළධාරීන් මුණගැසී පුශ්නය සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් නිරාකරණය කර දීමට බලය මෙයින් පැවරේ ;
- (ආ) ශීී ලංකාවේ ඕනෑම දිස්තික්කයක එම බලපුදේශයකට අයත් පොලිස් ස්ථානයකට ගොස් අසාධාරණයක් සිදුවී ඇත්නම් එය ජනතා සුභසිද්ධිය තකා අදාළ පාර්ශවයේ

නිළධාරීන් මුණගැසී සුහදව සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් නිරාකරණය කර දීමට බලය මෙයින් පැවරේ ; සහ

(ඇ) ශීූ ලංකා පුජාතාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ උත්තරීතර පාර්ලිමේන්තුවේ ගරු කටයුතු මැති ඇමැතිතුමන්ලා පළාත් සභා මන්තීුවරුන්, පුාදේශීය සභා මන්තීුවරුන්, රාජා ආයතන හා රාජා නොවන ආයතන යන සෑම තැනකටම ජනතා හිතවාදීව ජනතාවගේ සුභසිද්ධිය තකා එම මහත්ම මහත්මීන්ගෙන් ලැබෙන්නාවූ පැමිණිල්ලක්, ඉල්ලීමක් හෝ යම් කටයුත්තක් වෙනුවෙන් ද ඉහත (අ) යන ඡේදයෙන් සඳහන් වූ පරිදි කටයුතු කිරීමට බලය පැවරේ.

5

10

8. (1) සංස්ථාවට එහි ම අරමුදලක් තිබිය යුතු ය. තහාග සංස්ථාවේ රික්තවරණ, පරිතහාග පැවරුම්, ගුාහක මුදල්, දායක මුදල්, හෝ ^{අරමුදල.} ගාස්තු කළමනාකරණ මණ්ඩලය විසින් තීරණා කරනු ලබන පරිදි, එක් බැංකුවක හෝ බැංකු වැඩි ගණනාවක සංස්ථාවේ බැරට 15 තැන්පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (2) සංස්ථාවේ පරමාර්ථ කියාත්මක කරගෙන යාමේ දී සංස්ථාව විසින් දරන ලද යම් වියදමක් පියවීමට අවශා සියලු මුදල් සංස්ථාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය හැකි ය.
- 9. යම් මිලට ගැනීමක්, පුදානයක්, තෑගි කිරීමක්, අන්තිම කැමති සංස්ථාව විසින් 9. යම මලට හැරාමක්, පුදානයක්, යැය කිරීමක්, පුකාර හෝ වෙනත් ආකාරයකින් භංචල හෝ 20 පතුයකින් දේපල බැහැර කිරීමක්, පුකාර හෝ වෙනත් ආකාරයකින් නිශ්වල දේපල සංස්ථාව සතුවන යම් චංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් ගැනීමට සහ දැරිය හැකි දැරීමට නීතියෙන් සංස්ථාවට බලය හා හැකියාව ඇති අතර, එවැනි ^{බව.} සියලු දේපල සංස්ථාවේ තත්කාලීනව බලපවත්නා රීතිවලට යටත්ව, මේ පනතේ කාර්ය සඳහා ඒ දේපල විකිණීමේ, උකස් කිරීමේ, 25 බදුදීමේ, හුවමාරු කිරීමේ, හෝ අනහාකාරයකින් බැහැර කිරීමේ පූර්ණ බලය ඇතිව, මේ කාර්ය සඳහා සංස්ථාව විසින් දැරිය යුතු ය.

10. සංස්ථාවේ කිසියම් සාමාජිකයකු ඔහුගෙන් සංස්ථාවට අයවිය සාමාජිකයන්ගේ යුතු වාර්ෂික දායක මුදල් පුමාණය ඉක්මවන යම් මුදලක් සංස්ථාවේ ^{වගකීම} සීමා 30 ණය සහ බැරකම් නිදහස් කිරීමේ කාර්යය සඳහා හෝ වෙනත් යම් කාර්යයක් සඳහා ගෙවීමට යටත් නොවිය යුතු ය.

11. සංස්ථාව විසුරුවා හැරීමේ දී, එහි සියලු ණය සහ බැරකම් විසුරුවා ගෙවා සමථයට පත්කිරීමෙන් පසු කවර හෝ යම් දේපලක් ඉතිරි ^{හාරීමේ දී} වුවහොත් ඒ දේපල සංස්ථවේ සාමාජිකයන් අතර බෙදා දෙනු ඉතිරිවන දේපල. නොලැබිය යුතු අතර, සංස්ථාවේ පරමාර්ථවලට සමාන පරමාර්ථ 5 ඇත්තා වූ ද, ස්වකීය රීති අනුව යම් ආදායමක් හෝ දේපලක් ස්වකීය සාමාජිකයන් අතර බෙදා දීම රීති මගින් තහනම් කර ඇත්තා වූ ද, වෙනත් ආයතනයකට හෝ ආයතනවලට ඒ දේපල දීම හෝ පැවරීම කරනු ලැබිය යුතු ය. එම ආයතනය හෝ ආයතන කවරේ ද යන්න සංස්ථාව විසුරුවා හැරීමේ දී හෝ ඊට පෙර, 10 සංස්ථාවේ සභාව විසින් තීරණය කළ යුතු ය.

12. (1) සංස්ථාවේ මුදල් වර්ෂය ලික් වර්ෂය විය යුතු ය.

සංස්ථාවේ විගණනය හා

- (2) සංස්ථාව විසින් එහි ආදායම හා වියදම, වත්කම්, බැරකම් ^{ගිණුම්.} සහ සංස්ථාවේ වෙනත් සියලු ගණුදෙනු පිළිබඳව නිසි ගිණුම් තබා ගැනීමට කටයුතු සැලැස්විය යුතු ය.
- (3) සංස්ථාවේ ගිණුම් මණ්ඩලය තීරණය කරන පරිදි සුදුසුකම් ලත් විගණකවරයකු විසින් විගණනය කරනු ලැබිය යුතු ය.
  - මේ වගන්තියේ "සුදුසුකම් ලත් විගණකවරයා" යන්නෙන් -
- (අ) ශීූ ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීන්ගේ ආයතනයේ හෝ නීතියෙන් පිහිටුවන ලද වෙනත් යම් ආයතනයක හෝ සාමාජිකයකු වූ ද, ගණකාධිකාරීවරයකු වශයෙන් 20 වෘත්තියෙහි යෙදීමට ඒ ආයතනයේ සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද සහතිකයක් දරන්නා වූ ද, තැනැත්තෙක් ; හෝ
- (ආ) ගණකාධිකාරී ආයතනයක එක් එක් නේවාසික හවුල්කරු ශී් ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීන්ගේ ආයතනයේ හෝ නීතියෙන් පිහිටුවන ලද වෙනත් යම් ආයතනයක හෝ 25 සාමාජිකයකු වන්නා ද, ගණකාධිකාරීවරයකු වශයෙන් වෘත්තියේ යෙදීමට ඒ ආයතනයේ සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද සහතිකයක් දරන්නා වූ ද එවැනි වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයක්,
- 30 අදහස් වේ.
  - 13. මණ්ඩලය විසින් යථා පරිදි බලය දෙනු ලැබූ සභාවේ සංස්ථාවේ සාමාජිකයකු ඉදිරිපිට දී හැර සංස්ථාවේ මුදුාව කවර වුව ද සාධන සාමාජිකයක් පතුයකට නොතැබිය යුතු අතර, තමන පැමිණ සිටි බවට ලකුණක් කෙසේද යන

7

වශයෙන් ඔවුන් විසින් ඒ සාධන පතුයෙහි තම නම අත්සන් කළ යුතු ය. තව ද එම අත්සන් කිරීම සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් කරනු ලැබූ අත්සනකට පරිබාහිරව විය යුතු ය.

14. මේ පනතෙහි සඳහන් තැනැත්තන් හා ඔවුන් මගින් ඔවුන්ගෙන් ජනරජයේ හා 5 හෝ ඔවුන් යටතේ හිමිකම්පාන්නන් හැර ශීී ලංකා ජනරජයේ යම් අනායන්ගේ රාජා මණ්ඩලයක, සංස්ථාවක හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ අයිතිවාසිකම් අයිතිවාසිකම් අයිතිවාසිකම්වලට මේ පනතේ අඩංගු කිසිවකින් හානියක් හෝ බලපෑමක් නොවන්නේ ය.

15. මෙම පනතේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනනුකුලතාවක් 10 අනනුකූලතාවක් ඇතිවුවහොත් එවිට, සිංහල භාෂා පාඨය ඇති වූ විට බලපැවැත්විය යුතු ය.

සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව.

පාර්ලිමේන්තුවේ සිංහල පනත් කෙටුම්පත්වල සහ පනත්වල වාර්ෂික දායක මිළ (දේශීය) රු. 875 කි. (විදේශීය) රු. 1,160 කි. අංක 163, කිරුළපන මාවත, පොල්හේන්ගොඩ, කොළඹ 05, රජයේ පුවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ, පුකාශන කාර්යංශයේ අධිකාරී වෙත සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස 15 වැනි දිනට පෙර දායක මුදල් ගෙවා පසුව එළෙඹන එක් එක් වර්ෂය සඳහා ඒවා ලබාගත හැකි ය.